CHIEF. UKR SERVICE
185-330 INDEPENDENCE S\
WASHINGTON DC

*І чужому научайтесь
Й свого не цурайтесь...*

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-0746
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5557

РІК LXXI. Ч. 66. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 8-го КВІТНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 8, 1964 No. 66. VOL. LXXI.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ВИБІР ГЕНЕРАЛА БРАНКА НА ПРЕЗИДЕНТА БРАЗИЛІЇ

ПРОВІДНИКИ ПОВСТАННЯ ПРОТИ ҐУЛЯРТА ПЕРЕВОДЯТЬ ЧИСТКУ ВІД КОМУНІСТІВ ТА ЕКСТРЕМІСТІВ

Ріо де Жанейро. — В політичних колах передбачають, що на президента Бразилії Конґрес вибере Гумберта Кастеля Бранка, 63-річного шефа штабу армії, який займав би це становище до 30-го січня 1966-го року, це значить до кінця каденції скиненого президента Ґулярта. Революційні провідники перевороту хочуть перевести основну чистку країни від комуністів та всяких екстремістів. Високих військовиків підтримують і 7-губернаторів провінцій. Всі вони хотіли б спершу вичистити Конґрес із прокомуністичних елементів ще перед виборами нового президенда, які мають відбутися ще в цьому тижні. Генерал Бранко заявив 10 000 масі, що зібралася перед його мешканням, що треба покарати всіх тих осіб, які старалися скомунізувати країну, бо загроза комунізму ще не минула, і почату „революцію треба докінчити". Досі заарештовано кілька тисяч комуністів і лівих. Шукають за шваґром скиненого президента Ґулярта — членом Конґресу Леонелем Брізолею, який належить до лівих і гостро виступав проти ЗДА. Дехто гадає, що він ще й досі скривається в провінції Ріо Ґранде до Суль, де він має земельні маєтки. Може він бути вже в Уруґваї, де також має тваринну 18 000 акрову фарму. Мають вичистити офіцерів, комуністичних прихильників, із збройних сил. Генерал Ассіс Бразіль, який був військовим дорадником Ґулярта і супроводив його під час втечі до Уруґваю, вернувся до Бразилії, і його негайно заарештовано. На летовищі в Ріо Ґранде до Суль вбито підполковника, який не давав себе заарештувати та вистрелив до генерал-майора, що давав наказ про його арешт. Поліція повідомляє, що знайшла конторську книгу, в якій занотовані платні бразилійським комуністам. В жовтні 1965-го року мали б відбутися нові вибори, і тоді вибрали б нового президента, який виконував би свою владу повну каденцію. Вже тепер вказують на майбутніх кандидатів на президента: губернатор провінції Ґванабара (Ріо де Жанейро) — Карльос Лясерда, губернатор провінції Сан Павльо — Адемар де Барос та колишній президент Жуселіно Кубічек. Проти Кубічека виступають творці нового перевороту за те, що він сприяв Ґулятрові. ЗДА чекають на вибір нового президента, щоб можна було дати Бразилії допомогу та рятувати її економіку. В країні росте інфляція і впродовж двох цьогорічних місяців кошти прожитку збільшилися на 16%. Правда, в урядових колах настрій дещо поправився, бо за доляр платили тільки 1.400 круйзерів, а минулого тижня один американський доляр коштував — 2 000 круйсерів. ЗДА обіцяли фінансову допомогу Бразилії і чекають на стабілізацію влади, щоб можна було почати рятувати бразилійську господарку. Колишній асистент державного секретаря Адольф А. Берлі заявив, що скинення Ґулярта не допустило до того, що з Бразилії не стала друга Куба в Західній півкулі.

Ген. Кастельо Бранко

ІНЖ. ІВАН СКІРА ОЧОЛИВ ОКРЕМУ КОМІСІЮ, ЯКА ДБАТИМЕ ПРО ПОРЯДОК ПІД ЧАС ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ

Ню Йорк. — Минулої суботи, 4-го квітня, тут у приміщеннях Українського Народного Дому відбулися з ініціятиви Комітету Пам'ятника Шевченкові наради представників комбатантських і молодечих організацій, в результаті яких створено окрему організаційно - порядкову комісію, завданням якої буде встановити точний плян походу до пам'ятника Шевченкові та процесії біля пам'ятника в Вашинґтоні в день його відкриття в суботу 27-го червня ц.р. На голову комісії обрано інж. Івана Скіру з Філядельфії, голову Головної Управи Братства колишніх Вояків Першої Дивізії Української Національної Армії. До Комісії визначили своїх представників ветеранські і молодечі організації, а саме: Українські Американські Ветерани, Об'єднання б. Вояків Українців Америки, Організації бувших членів УПА та молодечі організації: Пласт, СУМА, Ліґа Американської Молоді Північної Америки, МУН й інші. На членів Комісії, крім голови інж. Скіри, були обрані: Роман Кобрин, Вол. Кловзник, д-р Іван Козак, Юрій Лопатинський, Микола Грицков'ян, Ол. Данько, Вол. Боднар і Юрій Ференцевич. Комісія буде доповнена представниками ще в ній не заступлених організацій. Обговорено загальний порядок походу, який відбудеться вулицями столиці. Заплянувано зорганізувати похід в трьох групах. В першій групі були б прапори і репрезентації усіх земель України та всіх країн поселення українців, Почесний комітет, священство, головна управа і репрезентації місцевих управ КПШ і центральних громадських організацій та репрезентанти інших народів. В другій групі йшли б українські ветерани, студенти, школи спортові клюби та молодечі організації в своїх одностроях. В цю групу були б влучені також дівчата та жінки в національних строях. За цією „уніформованою" групою ішла б третя, в якій знайшлися б всі інші учасники, за містами, з яких вони походять. Подано проєкт, щоб черга груп була зложена за величиною успіхів поодиноких українських громад у збірці фондів на будову пам'ятника та за виконанням їхніх збіркових квот. Всі ці групи були б розмежовані духовими оркестрами та хорами. Комітет Пам'ятника Шевченкові закликає всі оркестри та хори, незалежно від того, чи вони будуть брати участь в окремих ювілейних імпрезах у Вашинґтоні, взяти масову участь у поході вулицями столиці. Поодинокі громади нестимуть мистецько оформлені транспаренти. Після походу плянується відбути організовану процесію перед пам'ятником Шевченка. Кожна громада повинна подбати про своїх власних впорядчиків. Ветерани і молодечі організації плянують утворити окремий відділ впорядчиків для загального порядкування і нагляду над цілим походом і дефілядою.

Ню Йорк прощається з МекАртуром

Місце вічного спочинку генерала Даґлеса МекАртура. Меморіяльний будинок МекАртурів у Норволку у Вірджінії, із жалобно спущеним до половини щогли прапором очікує, щоб прийняти на вічний спочинок одного із найвидатніших полководців Америки, генерала Армії — Даґлеса МекАртура.

Ню Йорк. — В неділю ввечері привезено тіло ген. Даґласа МекАртура з Вашинґтону до Ню Йорку де він проживав останніх 13 років. і в понеділок тіло Покійного лежало в каплиці. Похоронного заведення при Лексінґтон Авеню, де його могли відвідувати тільки найближчі особи, а у вівторок тіло перевезено до Арморі 7-го полку при 66-ій вулиці та Парк авеню, і там мешканці Ню Йорку могли попрощатися від 10-ої год. перед полуднем до 10-ої ввечері з покійним генералом, героєм другої світової війни та війни в Кореї. В понеділок прощалася Військова Академія у Вест Пойнті, Н. Й., зі своїм колишнім суперінтендентом збіркою 2,500 кадетів та салютом 19-ох гармат. При трумні покійного стоїть п'ятьчленна почесна варта, складена з представників п'ятьох родів зброї. Трумна до половини відкрита. В середу тіло покійного відвезуть з Арморі до Пенсилвенійської залізничої стації, звідки воно перевезене буде до Вашинґтону. Поїзд затримається в Трентоні, де прощатимуться з Покійним військові з'єднання. У Вашинґтоні тіло буде лежати в Ротонді Капітолю, і президент Джансон очолюватиме державних достойників, які вшановуватимуть генерала. В четвер тіло літаком перевезуть до Норфольку у Вірджінії, де воно буде виставлене для публіки до суботи, коли відбудеться похорон.

МИР І ВІЙНА — ТЕМОЮ СПОРУ МІЖ МОСКВОЮ І ПЕЙПІНҐОМ

Будапешт. — Гостра полеміка між московськими і китайськими комуністами не стосується вже більше доґматичних нюансів навчань Маркса - Леніна, а конкретного питання — війни чи миру. Нікіта Хрущов продовжує свою кампанію проти китайських комуністів, закидаючи їм просто, що вони змагають до війни без уваги на добро і безпеку людства та власного народу. У своїй промові до 4.000 робітників хемічної фабрики в Боршод на Мадярщині в минулий понеділок 6 квітня ц. р., Хрущов знову вернувся до цієї теми. Він сказав: „Китайські лідери кажуть: коли б вибухла війна, — ну то що? Хай навіть вигине половина людства ,то друга половина залишиться, мине якийсь час, жінки родитимуть знову дітей і людство повернеться до свого попереднього стану. Думаю, що такі міркування не походять з надміру розуму, а з його відсутности". Хрущов прославляв колишнього президента Кеннеді, президента Джансона, державного секретаря Діна Раска і голову сенатської Комісії для закордонних справ Фулбрайта, які „не з симпатій до совєтського народу, а з почуття дійсности" проявляють „здоровий глузд" і виступають проти війни. Хрущов таврував „американських імперіялістів", але тут же признав, що „коли річ іде про власну шкуру, то вони („американські імперіялісти") вміють думати тверезо". Вертаючись до китайських комуністів він пригадав, що вони закидують йому, Хрущову, що він боїться війни. „Тільки дитина або дурень не боїться війни — казав Хрущов, — дитина, бо не здає собі ще справи з небезпеки. а дурень, бо Господь відібрав йому дар". Хрущов твердив, що тепер настав час, коли існує рівновага сил і Совєти мають „більше зброї і кращу зброю". Але — продовжував він — обидві сторони знають, що кожна з них може знищити другу. Який сенс — запитував він — спорити, котра сторона може більше разів знівечити другу, коли тому, хто буде раз знівечений, зовсім байдуже, чи знівечать його ще кілька разів більше. Хрущов звернув увагу, що нема таких країн у світі, які складались би тільки з самих „імперіялістів", бо є там також „братні робочі люди" і вони також були б знищені в атомовій війні. Тому не треба думати про війну. Хрущов боронив теж тезу, що революція служить на те, щоб людям було краще, а не гірше, тому треба підвищувати життьовий стандарт народу, а не думати про знищення його війною.

Місія ОН на Кіпрі осягнула перемир'я між греками і турками

Нікозія. — Місія Об'єднаних Націй на Кіпрі осягнула успіх, діставши за своїм посередництвом згоду від воюючих кіпрських греків і турків в західній частині того острова на перемир'я. Представники Об'єднаних Націй стараються довести до того, щоб привернути вільний рух на всіх шляхах Кіпру. Індійський генерал Прем Сінґ Гіяні, який є командантом війська ОН на Кіпрі довго конферував з кіпрським президентом Макаріосом і вони погодились, щоб військовики ОН і кіпрські вояки чи поліціянти спільно переводили стежі та зберігали мир і порядок. Однак представник кіпрських турків, формально ще віце - президент Кіпру д-р Фазіль Кучук запротестував проти того, щоб завдання зберігати мир і лад лежало в руках тільки військовиків ОН і кіпрських греків, з виключенням з тої місії турків. У кіпрській поліції, що нараховувала 3.000 осіб, одну третину становили турки. Коли під кінець минулого року прийшло до ворожнечі між кіпрськими греками і турками, турки зникли з тієї спільної поліції, а кіпрський президент Макаріос збільшив свою поліцію, чи пак військо, до числа 5.000 осіб, самих тільки греків. З того часу почалось роззброювання турків та узалежнювання їх від ласки - неласки греків.

Українці Клівленду і Парми продовжують кампанію за перевибір конґресмена Фіґена

Клівленд. — Минулої суботи 4-го квітня, тут відбулися громадські наради представників багатьох українських установ Клівленду і Парми, на яких рішено повести найбільш інтенсивну кампанію за перевибір конґресмена Майкела Фіґена до Конґресу ЗДА з тієї округи. В рямках цієї кампанії рішено відбути масове громадське зібрання в честь конґресмена Фіґена в неділю, 26-го квітня ц. р. в готелі Меморіял в Пармі. Своєю активною участю в передвиборчій кампанії в користь конґресмена Фіґена українська громада його виборчої округи бажає в імені всіх американських громадян українського роду сплатити бодай частину цього великого боргу вдячности, що їх вони мають у відношенні до цього видатного американського законодавця за його неоцінені прислуги для країни і народу за ввесь час його вже 22-літньої праці в Конґресі ЗДА. Конґресмен Фіґен зокрема відомий зі своєї ініціятиви та багатьох почнинів і своєї невтомної енерґії в праці в користь допомоги визвольним змаганням українського та інших поневолених націй. За всі 22 роки його праці в Конґресі ЗДА не було ані одного законопроєкту в цьому відношенні, що не був би ініційований або не мав би активної підтримки конґресмена Фіґена. Очевидно, що в найкращому інтересі Америки і всіх тих, які дбають про її могутність, безпеку, добробут та престиж у світі є перевибір конґресмена Фіґена.

Маєр Фелдман найменований на окремого дорадника Президента

Вашинґтон. — Президент Джансон найменував на свого головного дорадника, яким до кінця лютого був Теодор С. Соренсен, — 47-річного його заступника Маєра Фельдмана. Заступниками цього головного дорадника стали Лі Вайт та Гобард Тейлор — негр. Фельдман і Вайт були заступниками головного дорадника Соренсена, коли він працював в Білому Домі. Але з Білого Дому повідомляють, що Фельдман не буде складати промов Президентові, як це робив Соренсен, він тільки буде дорадником у внутрішніх справах, головним чином законодавчих. Фельдман і Вайт працювали в цій ділянці за президентури Кеннеді. 43-річний Гобарт Тейлор буде негром в Білому Домі, який займає там найвище становище в штабі співробітників. Фельдман був дорадником Кеннеді, коли він ще був сенатором, а в Білому Домі почав працювати від 1961-го року, коли Кеннеді став президентом ЗДА

Відкриття виставки картин Д. А. Горняткевича

Ню Йорк. — В суботу, 4-го квітня в Академії відкрилась ретроспективна виставка малярських праць за роки 1919 — 1964 Дам'яна Горняткевича. Виставлено понад 70 картин олією, акварелею та темперою і коло 20 рисунків. Також виставлено наукові праці Д. Горняткевича переважно в галузі теорії мистецтва. Виставку відкрив Г. Костюк. А. Малюца привітав від Об'єднання Мистців Америки, Р. Криштальський вітав від Союзу Українських Журналістів, а О. Соневицька — від земляків Чортківської округи. Також з привітом виступали дійсні члени УВАН І. Замша, В. Міяковський і Н. Осадча-Яната, які, зокрема, підкреслили багаторічну діяльність проф. Д. Горняткевича, як віце - президента Академії.

Громадські вибори в Британії перерішать вибори до парляменту

Лондон.— Керівні політичні кола в Британії велику вагу прикладають до комунальних виборів, які відбудуться в четвер цього тижня в сільських і міських громадах. Зокрема вислід виборів до Ради Великого Лондону будуть знаменним показником настроїв. Тому, що рада лондонського повіту була в руках соціялістів, то загально передбачують, що й до Ради Великого Лондону, куди включено лондонський повіт, переможуть соціялісти. В останніх двох роках взагалі доповняльні вибори вказували на упадок впливів консерватистів і зріст прихильників Партії Праці. У теперішніх комунальних виборах річ іде про 630 мандатів, з яких сам Великий Лондон вибирає 103. Якщо консерватисти якимсь чудом виграли б вибори до Ради Великого Лонндону, чи навіть програли, але дуже малим числом мандатів, то уряд Алека Даґлес-Гюма розпише вибори до парляменту вже у травні чи в червні ц. р. —у випадку прогри вибори відбудуться, мабуть, аж у жовтні ц. р.

● **Д-р Йозеф Кляус** став новим австрійським канцлером. Він прийшов на місце д-ра Альфонса Горбаха. Вони обидва є лідерами право - консервативної католицької Народної партії.

В Японії розбився американський літак — багато жертв

Токіо. — В минулу неділю 5 квітня американський військовий літак, джет Ф-8У, впав із висоти 8,000 стіп в мешкальну дільницю міста Гаґа Махіда за 20 миль на південний захід від Токіо. Згинуло при тому 4 особи та 26 було ранених — самі японці. Десять будинків цілком знищені. Пільот, капітан Бравн, вискочив парашутом і врятувався, тільки потовкся, коли впав на дах одного авта. Японська преса порушена цією подією то запитала, чому пільот не зумів зманеврувати літак над незамешкалу околицю перед тим, як вискочив із нього. Американські власті в Японії обіцяли відповісти на цей докір після того, як буде переведене слідство. Президент Джансон депешою до японського прем'єра Гаято Ікеди висловив своє співчуття невинним жертвам того нещасливого випадку. Америка, очевидно, заплатить відшкодування за всі понесені японцями втрати. Ворожа Америці японська лівиця використовує кожний такий випадок для антиамериканської пропаґанди.

Число затруднених в березні становило 68,517,000

Вашинґтон. — Департамент Торгівлі стверджує, що в місяці березні цього року число всіх затруднених становило 68 517 000, на 515 000 більше, як в лютому. Число безробітних в перших трьох місяцях цього року виносило по 4 440 000, на 250 000 менше як в тому часі 1963-го року. Це становило 5.4% всіх робітних сил, а в 1963-му році відсоток безробітних виносив 5.8. Найцікавішим є в статистиці те, що число нефармерських робітників в березні виносило 64 500 000, на 429 000 більше, як в лютому ц. р. Оце збільшення числа затруднених в останніх місяцях свідчить про те, що економіка країни зростає.

Конґолійський прем'єр не визнає представників ОН в Конґо

Леопольдвіль. — Між верхівкою допомогової місії Об'єднаних Націй і конґолійським урядом запанували зовсім ненормальні і дивні відносини. Конґолійський прем'єр від більше двох місяців відмовився прийняти відповідального за дії місії ОН в Конґо Макса Дорзінвілля з Гаїті. Прем'єр Сиріль Адуля довгий час відмовлявся приймати і визнавати також заступника Дорзінвілля, Бібіяно Осоріо - Тафалля з Мехіко і щойно недавно прийняв його та ніби внедовзі „офіційно визнає" його. Також відносини головного команданта конґолійського війська „генерала" Жозефа Мобуту й команданта збройних сил Об'єднаних Націй в Конґо генерала Аґуьї - Іронзі дуже напружені й один одного ніби тільки толерують, виминаючи якмога безпосередньої зустрічі. Ці відносини втаємничені пояснюють головно невідповідним добором названих вгорі представників ОН, які своєю вдачею і своїм підходом до конґолійських лідерів не годяться для виконування своєї місії в тісній співпраці з місцевим урядом. Як на доказ доброї волі конґолійців звертають увагу, що ось той сам Сиріль. Адуля дуже гармонійно співпрацював з колишнім представником ОН Джозефом Ґарденером з Ґани та керівником цивільних операцій ОН Габібом Ахмедом з Пакістану. До кінця червня цього року будуть відкликані з Конґа останні вояки війська ОН, а також цивільно - допомогова місія ОН буде значно зредукована.

Большевицького пропаґандиста запрошено з доповіддю до Української Студентської Громади в Нюарку

Нюарк. — Українська Студентська Громада при Університеті Рутґерса фіґуруватиме як господар доповіді, що її має виголосити в цю середу, 8-го квітня, в приміщеннях згаданого університету в Нюарку від год. 12-ої до 2-гої вполудне член місії підсовєтської України в О.Н., „товариш" Кочубей. Темою доповіді має бути: „Роля України в Совєтському Союзі". Досі ще не можна було встановити з цілою певністю, хто відповідальний за запрошення цього большевицького пропаґандиста для „сполокування мозґів" нашої молоді. Але відомо, що велика частина членів Громади, як і загал громадянства виступили рішучо проти цієї нової „лапчинської" затії. Як нас інформують, голова Громади, на знак протесту, зрезиґнував з головства, натомість запрошення вперто обстоював „опікун" Громади, іґноруючи протести самих студентів, не допустивши до нарад у цій справі репрезентанта Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) та не взявши до уваги протесту СУСТА, включно із загрозою виключення Громади з його складу. Цей новий прояв інфільтрації громади підривним большевицьким „співіснуванням" викликав зрозуміле обурення серед місцевого громадянства і можна передбачувати, що матиме свій відгомін та свою гостру реакцію збоку всієї громади.

ПОМЕР ВАСИЛЬ РОГАЧ СЕКРЕТАР 302 ВІДД. УНС

Із Джексон, Миш. наспіла вістка про смерть Васила Рогача довголітнього секретаря 302-го Відділу УНСоюзу в тій місцевості. Помер Василь Рогач 29-го березня на 68-му році життя. Покійний походив з Ясивець, пов. Збараж, Західня Україна. Членом УНСоюзу став він у 1936-му році. Осиротив синів Едварда і Євгена та місцеву союзову громаду.

В АМЕРИЦІ

● **В останню неділю** президент Джансон їздив на Богослужбу до протестантської епіскопальної церкви св. Марка у звичайному авті і без аґентів Секретної служби, які звичайно їдуть в авті разом із Президентом. Джансон був з дружиною й зі старшою донькою Линдою Бирд в авті, що не мало непроникних для куль стін. Вертаючися з церкви Президент порушив приписи протоколу, бо не сидів направо, тільки всередині, між донькою і дружиною.

● **В Ню Йорку** відбулося відкриття Міжнародної Виставки Авт в суботу 4-го квітня, і 65 тисяч осіб того першого дня відвідали цю виставку, на якій показують сотки моделів авт із цілого світу. В неділю 5-го квітня відвідали виставку 160,000 осіб. Виставка відкрита до неділі 12-го квітня до 8-ої год. вечора. В будні дні виставка відкрита від 11:30 ранку до 11:00 год. ввечері.

● **Брат колишнього президента** Едґар Айзенгавер із Такоми, Вашинґтон, повідомив, що він буде почесним головою стейтового комітету за вибір сенатора Беррі Ґолдвотера на президента ЗДА.

У СВІТІ

● **Бритійсько - французька** умова про будову підводного тунелю, що получить Бритійські острови з европейським континентом, далі хвилює обидва громадянства. Поруч із офіційним проєктом, за яким перший зелектрифікований поїзд переїде тим тунелем в 1972 році, виринають щораз нові „приватні" проєкти. Між іншим, паризький „Ле Монд" твердить, що досить було б повести під Каналом Ля Манш рури, якими пересилано б з Франції до Британії вино, а з Британії до Франції шотляндське „віскі".

● **Варшавська „Культура"**, літературно - критичний журнал, який висловлює офіційне становище польської компартії в справах культури, полемізує з тими польськими інтелектуальними колами, які вимагають більшої свободи для своєї творчости. Редактор того журналу Януш Вільгельмі твердить, що „якась цензура" існувала завжди у світі, від часів античної Греції, та що не можна допускати книжок і театральних п'єс, „яких ідеологічний і моральний зміст є протисоціялістичний".

● **Альжирські керівні кола** обурюються, що в офіційному виданні Державного Департаменту Альжир зараховано до тих африканських країн, в яких щораз помітніші комуністичні впливи. Альжирські однодумці теперішнього „соціялістичного" прем'єра Ахмеда Бен Белли твердять, що Альжир є тільки „невтральним". ЗДА ставить Альжир на одну дошку з Занзібаром, Ґаною і Малі, де заводиться „соціялізм" з найвидатнішою участю комуністів.

● **У Конґо арештовано** кільканадцять осіб під закидом змови на життя президента Касавубу, прем'єра Сиріля Адулі і кількох членів теперішнього режиму. Ту змову буцім-то організував т. зв. Національний Комітет Визволення, який насправді є прокомуністичною організацією звеличників колишнього прем'єра Патріса Люмумби.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі 50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно.
Чеки і моне ордерс виставляти на: "Svoboda".
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Смерть полководця-політика

Генерал Даглес МекАртур, який помер на 84-му році, уночі з неділі на ппонеділок 6 го квітня ц. р. програвши свій останній бій за життя після трьох важких операцій упродовж двох тижнів, перейде до історії війська, як один із найбільших полководціа-стратегів, обдарованих водночас великим хистом політика - державного мужа. Він відзначався високим летом думки, далекосяжним поглядом у майбутність, відвагою справжніх ризикантів, здібністю приймати негайно найважливіші постанови, рішучістю і, тим „шостим чуттям", яке диктувало йому приймати рішення всупереч холодним міркуванням. Правда, противники закидали йому прикрий еґоцентризм, самовладну поведінку та нахил до театральности, але признавали, що ці хиби радше підсилювали, а не послаблювали його вартости лідера. Його постава, ораторський хист та всі виступи назверх підкреслювали це його лідерство.

В усіх військових школах, мабуть, ще довго викладатимуть „стратегію скоків" МекАртура, що її застосував він у війні проти Японії в тихоокеанському обширі після катастрофи Перл Гарбору. Цісю стратегію, маючи в запіллі змобілізований на воєнні цілі увесь могутній американський промисловий потенціял, він відвойовував позицію за позицією, острів за островом, країну за країною на Далекому Сході, аж поки не засів у Токіо, вже не як полководець, а як реформатор нової Японії. Його передбачливий державницький хист виявився в тому, що він не упокорив японського монарха, а залишив його на престолі, зліквідувавши тільки міт „божественного походження" династії і завівши конституційно - парляментарний устрій. Єдина помилка, якої він допустився у тому своєму характері справжнього диктатора в переможеній Японії, була подиктована ним в новій японській конституції заборона творити нову регулярну збройну силу. Однак, це винятковий приклад у всесвітній історії, коли представник переможної держави, голова військової окупаційної влади, здобув собі в переможеному народі таку пошану і популярність, що сьогодні вся Японія в жалобі не по ворогові-переможцеві, а по людині, якій японський нарід завдячує своє відродження.

Свої здібності полководця і державного мужа виявив МекАртур і в Корейській війні, що була наслідком трагічної помилки, зробленої в Ялті президентом Рузвелтом, котрий допустив большевиків до Північної Кореї, на яку вони не мали найменшого права і на яку навіть самі не претендували. Коли ж большевики, поставивши на ноги півмільйонову північно - корейську армію, повели її на безборонну Південну Корею, ґенерал МекАртур зумів спиняти напасника доти, аж поки — всупереч думці членів свого штабу — провів переможний десант в порті Інчону і, внісши паніку в ряди ворога, відтиснув його аж до північного кордону Кореї, над ріку Ялу. По нинішній день невідомо, які саме дорадники вплинули на президента Трумана, що він заборонив МекАртурові перекинути війну на терен Манджурії, знищити летунством тамошній китайський воєнний промисл і завершити воєнну кампанію повною перемогою. Коли б це було сталось, мабуть, завалилася б ціла комуно - китайська імперія, і нині світ не мав би над собою її примари.

Американський нарід інстинктовно відчув, що рацію мав МекАртур, а не Труман, і тому привітав МекАртура з його поворотом до Америки не як усуненого із свого посту генерала, а як тріюмфатора. І по нинішній день в обличчі комуністичної загрози актуальним залишилось горде гасло, що його Даґлес МекАртур проголосив був в Конґресі, коли виступив у своїй обороні: „Ніщо не може замінити перемоги!"

„Різні" комуністи

Виступивши в обороні американської збіжжової трансакції із Совєтами та продовжування політики торговельної бльокади у відношенні до Куби, державний секретар Дін Раск говорив недавно про існування у світі „різних комуністів", з яких одні радикальніші, а інші делікатніші, одні небезпечніші, а інші не виявляють небезпеки для ЗДА і світового миру. І тут Дін Раск покликався на різниці, які існують між комуністами совєтськими, польськими й югославськими, китайськими та кубинськими. Мовляв, комуністичний світ перестав бути монолітом, і тому американська політика супроти різних комуністичних країн мусить бути пливкою, відповідно пристосованою до характеру кожної окремої комуністичної держави. Дін Раск не виключав, що й у відношенні до комуністичного Китаю ЗДА готові зревідувати свою політику, якщо Пейпінг відречеться наміру „визволити" Тайвань (Формозу), відпекається війни, як засобу політики, і не пітримуватиме „визвольних воєн" на півдні Азії.

Тезу про розвал єдиного міжнародного комуністичного фронту підтримали також демократичні сенатори Фулбрайт, Гомфрі та Спаркман. Особливо перший із названих закликав зректися „міту" про одностайний комунізм і базувати американську закордонну політику на сучасних міжнародних „реалітетах", до яких зарахував нібито еволюціонуючий у мирному напрямку комунізм. Сенатор Фулбрайт радив рахувати за такий же „реалітет" і Кубу Кастра, яка — казав він — хоч і має неприємний для ЗДА режим і становить загрозу для Латинської Америки, проте не є загрозливою для З'єднаних Держав. Відомо, що й у відношенні до китайських комуністів, які воюють проти совєтських комуністів, як проти „ревізіоністів", „капітулянтів" та „зрадників соціялізму", знайшлися в західньому світі „реалітетники" типу французького президента де Голя.

Теорія про „різних комуністів" для нас, українців, не є нова. Теорія, що „большевики змінилися" була головним поштовхом для виїзду в Україну лави українських учених та інтелектуалів у 20-их роках — Михайла Лозинського, Степана Рудницького, Миколи Чайківського і багатьох інших, не кажучи про лідері т. зв. „Сель-Робу" Антона Крушельницького та його співробітників: усіх їх, як відомо, брутально винищено. Ця сама теорія відродилася в 1939-му році і спонукала навіть деяких найвидатніших наших політичних діячів, як Дмитро Левицький, Остап Луцький, Володимир Целевич, Володимир Кузьмович, Володимир Старосольський, Михайло Струтинський — залишитися в краю. Усіх їх теж винищено. По нинішній день є між українцями одиниці, які твердять, що уряд УНР допустився помилки, розстрілявши Нероновича, як зрадника, і що „громадський обвинувач" у процесі СВУ Панас Любченко, „не був такий лихий, і був щирим українцем" . . .

Нема сумніву, що в кожній революції є жирондисти і якобінці, прихильники повільнішої і спокійнішої та нагальнішої і радикальнішої тактики. У щоденному відношенні державна політика мусить розрізняти комуністів і не ставити на одну дошку Владислава Ґомлку і Мао Тсе-тунґа. Але водночас є аксіомою, що скріплювання „лагідного" комуністичного режиму в одній країні — виходить на добро всім іншим комуністам. На терені ОН, всі комуністи йдуть разом, і, коли б прийшло до зудару між Сходом і Заходом, то й „невтральна" Юґославія поставить на послуги Совєтському Союзові всю свою, збудовану за допомогою ЗДА, збройну силу.

Ярослав Курдидик

ҐІРКА ПРАВДА ПРО АФРИКУ

Перед нами нова політична мапа Африки. Різко позначені червоною фарбою кордони прорізують її ламаними лініями на 56 куснів. Ці кусні, символи окремих держав, мусять політично та економічно співдіяти, а що найважливіше мусять бути між собою у згоді, щоб існувати. Але хто і що буде тим чинником, який поведе ці кусні у властивому напрямі?

Відомий знавець Африки, С. В. Шав, в економічному огляді „Віклі Форін Леттер" за грудень 1963-го року у вступі до характеристики цього континенту пише:

„Африка — це континент, де перехід від все ще племінної влади до демократії надзвичайно складний і далекий. Найбільше справу цього переходу ускладнює факт, що, властиво, досі ніхто не знає точно, скільки є в Африці племен, більших і менших. З підручників, якими я хотів доповнити свої відомості, виходить, що нараховують їх від 1 200 до 1 350. Вони говорять приблизно 800 різними мовами і діялектами, що утруднює порозумівання між ними самими, не згадуючи труднощів порозумівання із зовнішнім світом. За вийнятком Південно-Африканської Республіки, на 272 000 000 мешканців Африки є лише яких 2 000 абсольвентів коледжів та університетів. Здебільшого в імені племен виступають їхні ватажки, так само, як це було тоді, коли туди завітала перша біла людина.

Коли проблему африканського континенту розглядати з перспективи — продовжує Шав, — мимохіть пригадуються старовинні прислів'я: для того, щоб керувати собою і іншими, треба навчитися послуху і — свободу і незалежність легше здобути, як зберегти і втримати. З відходом білих із Африки, які гнітом і визиском втримували там сякий - такий адміністраційно-політичний порядок, тепер почали відроджуватися і діяти „закони джунґлів". Відродилася, зокрема, міжплемінна ненависть, доповнена упередженням і недовір'ям до білих. Не так просто засвоїти чорним у ділянці державного будівництва все те, що осягнули білі протягом тисячі років. А управляти державою це те саме, що керувати дуже складною машиною, яка слухає того, хто знає всі її таємниці, відмовляє послуху, псується й нищить та розчавлює не лише її керівників, але й все те, що стоїть їй на дорозі".

Може найкраще положення в Африці насвітлюють інформативно - пропаґандивні бюлетені, що їх видають окремі африканські закордонні представництва. Признати треба, що потішаючого в цих бюлетенях не багато. Уряди новопосталих держав намагаються з усіх сил піднести життьовий рівень своїх громадян і склеїти хоч сяку-таку адміністрацію та армію, яка мала б не так обороняти країну від зовнішнього ворога, як поборювати хаос та безладдя. Ці держави здебільша заслабі, щоб використовувати свої природні ресурси, мають замало фахових кадрів для того, щоб пов'язатися з чужими ринками і розбудувати свою власну індустрію. І тому майже всі вони виявляють у тій чи іншій формі тенденцію до створення угрупувань - юній, на зразок Европейського Економічного Союзу. Але на перешкоді стоять політичні неполадки. Самостійність — це найбільша цінність кожного народу, і її особливо стараються зберегти ті нові держави, які ніколи її не мали. Тож практика показує, що ці тенденції ведуть фактично не до об'єднання та скріплення, а до роз'єднання та відокремлення.

Африканські державні провідники розуміють, що їх сила зростатиме в міру зливання їхніх держав у реґіональні бльоки, але кожний із цих провідників хоче, щоб ці бльоки були тільки такими, як він собі уявляє. І так, амбітний, лівого напрямку Нкрума має у пляні створити юнійний уряд африканських держав, але з його пляном не погоджуються уряди держав, які постали з колишніх французьких колоній. Вони вважають, що на цю справу потрібно багато часу і — належного освідомлення. Концепцію цих урядів ледве чи вдасться захитати ґанському диктаторові, бо всі його ближчі сусіди побоюються перейти з-під недавно скиненого французького колоніялізму в далеко гірший „мейд ін Ґана", на зразок СССР.

Реґіональна група держав, яка найбільше противиться реалізації задумів Нкрумл стати „африканським Ґанді", це група т. зв. Бразенвільська, або, як її часто називають, французофільська група. Вона об'єднує понад 30 000 000 населення і дві третини її торговельних операцій відбуваються з Францією. За окремим договором Франція має ще чотири великі мілітарні бази на їхній території, а загальна щорічна допомога Франції для цих держав перевищує $400 мільйонів.

Крім згаданої вище групи, заносилося на сформування т. зв. Центральної Африканської Федерації, до якої мали б увійти Кенія, Танґаньїка та Уґанда, але перешкодила в цьому революція, яка вибухла недавно в тих країнах і яку здавила Англія своїми парашутними батальйонами. Кажуть, що в Англії дуже радіють цим фактом, бо це дасть їй змогу „погосподарювати" там ще деякий час і краще підготовити ці колишні колонії для самостійности.

Наклюовується ще одна, зовсім відрубна своїм характером реґіональна група „Маґреґ", або по-арабськи „Захід". Інспіратором створення цієї групи є архіамбітний президент Насеер, але головним її ворогом президент Бурґіба, який називає цю групу „новим фараонівським імперіялізмом" маючи на увазі, що майбутнім фараоном хоче бути ніхто інший, як сам Нассер. Останні зудари між Марокко та Альжиром стримали створення цієї юнії, але знавці твердять, що це тільки справа часу, і що вона має вигляди на те, щоб відіграти в Африці, з уваги на її геополітичне положення, дуже важливу ролю.

І на закінчення ще декілька слів про Південно - Африканську Республіку, що має 16 000 000 населення і стоїть відокремлено від інших африканських держав. Південно-Африканська Республіка у двох світових війнах брала участь по боці альянтів, допомагала своїм летунством в час бльокади Берліну, а згодом у Корейській війні. Вона не має дипломатичних зв'язків із СССР і 1950 р. за порушення законів викинула совєтське представництво із своєї території Хоч посідає заледве 4% африканського континенту та 6% населення, вона дає 41% загальної продукції Африки, має 52% всіх африканських телефонів, 48% всіх автомобілів, 54% залізниць, 61% всіх сільськогосподарських машин продукує утроє більше сталі, як вся Африка, в 3:5 раза більше електричної енерґії і видобуває 47% всіх мінералів. Займає перше місце у видобуванні золота і брильянтів і друге місце у продукції хрому та урану. Самі тільки ЗДА вклали в Південно - Африканську Республіку у 1963-му році — 620 000 000 долярів (побудова фабрик Форда і Дженераль Моторс), а загального вкладу мають американці понад $5 000 000 000. Два головні порти республіки Елізабет і Кейп Тавн, бази для американських кораблів і субмарин. Однак, усі інші африканські держави бойкотують її і поборюють за расову політику „відокремлення".

О. Гердан

ЗА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ

Після війни на еміґрації постало чимало самодіяльних гуртів українського мистецтва, зокремо — танкового. Знайшлися керівники, здебільшого аматори. В багатьох випадках треба було знехтувати закон, що „навіть аматорами повинен керувати фахівець", бо йшлося про те, щоб наш танець не пішов у забуття.

Проби створення єдиної репрезентативної групи українських танцюристів не вдалися через переїзд еміґрації на нові місця осідку, зміни зайнять і стану. Зате при українських організаціях існують окремі танкові гуртки, які проявляють живу діяльність. Українські танки почали наново здобувати признання й нагороди чужинців.

Такий факт можна вважати за додатній, якщо керівники гуртів танку стоять на висоті свого завдання. Але деякі танкові виступи викликують критику глядача. Знехтування форми й стилю українського танку, а при тому й притаманної йому музики, костюму чи супроводу, — завдає удар його духовій суті. Не відтворить духа українського танку балетмайстер, що виступає в розвагових імпрезах — ревіях, кабаретах, нічних клюбах, цирках, бо вони не витоншують, а надщерблюють мистецький естетизм. Відомо, що в тих імпрезах рухи обраховані на дешевий ефект і мимовільно стають трафаретно-стандартними.

Идеться не про те, щоб знівечити чиїсь спроби на полі українського танку, але про його мистецтво. Крім спеціяльного знання фахового матеріялу, ця праця вимагає обізнання із ситуацією на полі навчання, відваги, сили й витривалости. Навіть найздібніший балетмайстер не віддасть народного танку, як що він його не бачив у вірному виконанні, не простудіював або не пізнав з докладного опису його кроків, фіґур, костюму й музики. Приблизне знання необхідного матеріялу може викликати нездоровий фермент і замішання в композиції танку, його виконанні й загальному ефекті.

Відомо, що тепла реакція публіки ще не рішає про мистецький рівень виконаного твору. Іноді й псевдомистецтво викликає оплески публіки, і тоді ствердуємо, наскільки потрібним є пізнання предмету зацікавлення й об'єктивної реакції на нього. Зокрема кінетична дія має сильніший вплив на глядача, бо скоріше доходить до його свідомости, як статичність образу або слухові враження. Тому врядигоди треба сцензурувати наші виступи, щоб вони не „замилювали очей" звеличників українського мистецтва штукарством, яке загрожує, зокрема, народному танкові.

„Гопак" Заварихина (у дитячому лексиконі „Заварихи"), що покутує серед нашої молоді, постав у французькому місті Шалеті, куди приїхав згаданий балетмайстер, не знаючи українського танку, але зате добре обізнаний із програмами розвагових льокалів. На українській імпрезі він побачив „гопака" і рішив укласти собі його по-своєму, та ще й написав музику до нього. Про вартість того „гопака" говорить факт, занотований репортером на виступі школи танку п-і Заварихи в Торонто (Канада): це „не гопак, а полька, чи краков'як". При цьому треба сказати, що репортер знається на польських танцях, не знає українського танку, а дружина балетмайстра — чужинка.

Буває й таке, що танцюристи або керівники танкових гуртів, які знають клясичний балет але не студіювали основ мистецького танку, його композицій й музичної сторінки — беруться за хореографію українських танків чи пісень. І тоді виходить так, як уклад ритмічної вправи до козацької бойової пісні — з дівочим реквізитом і рухами вальсу. Якщо хтось добре учився українського танку чи вправ з достовірного, нехай і примітивного, джерела, той може це знання передати своїм учням. Але „творити хореографію" по-своєму, не маючи на це підстав — це лиходійство.

Невміла „балетизація" народного танку також нищить його. Іноді доводиться бачити елементи „гопака" в „гаґілках" або коломийкові фіґури в „гопаку" чи „метелиці", та й то не лише у принагідній імпрезі, але й на фільмовій стрічці.

Знання танцюристом фолкльору та етнографії можна виявити ще й таким фактом, коли український дійовий танок у вільній стилізації названо йменням господарської машини, а не назвою особи з побуту українського села. Це трапилось фаховій балерині в українському фільмі й було прийняте українським режисером - продуцентом і збережене в архіві українського фільму („Чар танку").

Явне нехтування українського танку проявила українська балерина, твердячи, що ми знаємо „тільки гопак" у танковому репертуарі народного мистецтва. Щойно присутня при цьому полька засоромила її, мовляв, є декілька широкознаних українських танків. Згадкою в програмках про культуру, фолкльор і етнографію України прикривається все те, чого не осягнено в студіях, а чого вимагається при демонструванні хореографії перед своїм і чужостороннім глядачем. Можна для заробітку працювати в розвагових імпрезах, але при цьому треба мати на увазі, що слідів з того не уникнути.

Ще один зразок зневаги українського танку на виступі гурту еспанських танцюристів, керівником і балетмайстром якого є українець, що виріс на чужині, але в програму для української публіки творить „щось своє", дещо із „шараварництва", з цирку („шпаґат", „ставання на голові" тощо). Пояснювано ці циркові штучки тим, що публіка любить „щось веселе".

Працюємо ми на малу скалю і з скромними засобами, навіть танкової музичної літератури під руками не маємо. А якщо й знайдеться щось, то воно зустрічає критичні завваги збоку фахових музик, які не зацікавлені матеріяльно творити музику спеціяльно для танкових креацій. Великого розголосу набув державний ансамбль з України (балетмайстер П. Вірський), який стилізує народний танок у різних формах з вийнятком лемківського, якого вже годі знайти тепер серед лемків в повному вигляді, бо збереглися з нього лише фраґменти. Опрацювання музичне танків не всюди виходило у нього з духом часу. (М. ін. незнаною загалові є сфільмована в'язанка „Лемківські танці" в хореографії О. Гердан).

Більшість балетмайстрів клясичного балету старається звести українські танці до „спільного знаменика" всіх слов'янських народів, або, ідучи далі, міряють його міркою „характерного танку", в розумінні системи клясичного балету. Керівники одного й другого типу спираються, ніби, на подібності танкових кроків у всіх народних танках, не беручи до уваги стилю й особливостей кожного народу. Підхопити всі відтіні — нелегке завдання, бо треба мати змогу обсервувати зразки джерельного походження. Та ще — вжитися в духовість народу й характер кожного окремого танку. Це — не тільки знання справи, досвід, — це також чуйність мистецької інтуїції та вглиблення в мистецтво танку і його приналежність до груп (степовий, гірський підгірський, принагідний танець тощо). Розрізнити всі прикмети й тонкощі зуміють у природний спосіб передусім особи, які походять з місцевости, де той танок зродився.

Музика танку вказує часто на його походження і побутове призначення і диктує, що саме треба взяти під увагу в його укладі й виконанні. При цьому дуже важливим є музичний супровід танку.. З українського танкового мистецтва обов'язково треба виключити акордеон, який своїм звучанням і характером не відповідає нашому танкові, бо не всилі передати нюансів його музичного доповнення і настрою. Цей інструмент уживається як розваговий, а не як мистецький.

Народний танець репрезен-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Лука Луців

Т. ШЕВЧЕНКО — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ

(22)

Образ могили дуже поширений в ранній творчості Шевченка, бо могила — це символ української слави і боротьби за волю. Шевченко уважав за блюзнірство те, що „москаль розриває" українські могили. „Нехай рис, розкопує, не своє шукає", стверджував поет, який ще гірше турбувався тим, що „перевертні . . . підростають та допоможуть москалеві господарювати та з матері полатану сорочку знімати".

Цікаво, як автори „Історії української літератури" (ст. 234) з Є. Кирилюком на чолі пояснюють цю Шевченкову поему, не згадуючи при цьому зовсім про те, як автор „Кобзаря" дивиться на Б. Хмельницького:

„Вірш „Розрита могила" має своєрідну, алегоричну форму. Тут — і звернення поета до матері-України, і ніби її відповідь та авторський висновок. Поет запитує Україну, за що вона гине. У відповіді матері-України викривається соціяльний і національний гніт, який допомагали здійснювати „недолюдки" — „свої" визискувачі, ті, що знімали з „матері полатану сорочку" (ст. 234).

Це все правда, але Кирилюк — як ми вже вище писали — замовчує, що „перевертні" — це тільки слуги — допомагачі „москаля", який „господарює" в Україні і разом із „недолюдками" — „катує матір".

Не згадує Кирилюк і того, що москаль може розривати українські могили і господарювати на Україні тільки тому, що спричинився до того Богдан Хмельницький. Бо перед Переяславською угодою з 1654-го року було в Україні інакше:

> Панувала і я колись на широкім світі, —
> Панувала . . . Ой, Богдане, нерозумний сину!
> Подивись тепер на матір, на свою Вкраїну.
> Що, колишучи, співала про свою недолю,
> Що, співаючи, ридала, виглядала волю.
> Ой, Богдане, Богданочку! Якби була знала,
> У колисці б задушила, під серцем приспала.

Кирилюк промовчує це місце з поеми, але кількома рядками нижче на цій самій сторінці ганьбить „українських буржуазних націоналістів" за те, що „тенденційно перекручують ідейний зміст поеми „Великий льох" (ст. 234).

Оцінку Шевченком Б. Хмельницького ширше подамо, обговорюючи поему „Великий льох", а тепер ще треба згадати, що українські батьки схоронили в могилі традицію боротьби за волю, або саму „волю", як висловився поет у вірші „Буває, в неволі іноді згадаю" (1850) („Дивися, дитино, . . . оце воля спить!" — каже старий козак поетові). Шевченко вірить, що „якби то знайшли те, що там (в могилах) схоронили, — не плакали б діти, мати не журилась".

Кирилюк пропустив із поеми „Розрита могила" найважливішу частину і робить фальшиві висновки про цей твір.

Л. Білецький підкреслив, що Шевченко для „своєї поеми прибрав і відповідну форму, й відповідний стиль. Він укладає поему в форму розмови між автором й Україною-матір'ю українського народу . . . І поет у стилі народних голосінь оплакує Україну найчутливішими тонами, найліричнішими висловами".

„Розрита могила" написана 14-складовим т. зв. коломийковим розміром, а кінцева пуанта — 12-складовим віршем для підкреслення головної думки твору:

> Якби то знайшли те, що там схоронили, —
> Не плакали б діти, мати не журилась.

Л. Білецький вірно коментував, що в могилах, на думку Шевченка, схована була воля України, там „спить ота моральна і патріотична сила, що збудить український нарід до визвольної боротьби" (І, 399), тому не сміє розкопувати українські могили москаль, бо він там не має чого шукати, це ж український скарб — ключ до державної волі.

„ЧИГРИНЕ, ЧИГРИНЕ"

> Чигрине, Чигрине,
> Все на світі гине,
> І святая твоя слава,
> Як пилина, лине
> За вітрами холодними,
> В хмарі пропадає.
>
> („Чигрине, Чигрине", 1844)

Найближчим Шевченковим твором після „Розритої могили" була поема „Чигрине, Чигрине", або „Чигирин", як деякі видавці її називають. Написав її поет 19 лютого 1844 р. в Москві і привятив своєму приятелеві, славному драматичному акторові, М. Щепкінові, який грав також в українських п'єсах („Москаль чарівник") і був, як Шевченко, викуплений із кріпацької неволі.

Поему починається філософічним ствердженням, що „все на світі гине", гине і „святая слава" колишньої української столиці:

> Над землею летять літа, Дніпро висихає,
> Розсипаються могили — високі могили —
> Твоя слава . . . і про тебе, старче малосилий,
> Ніхто й слова не промовить, ніхто й не покаже,
> Де ти стояв? Чого стояв? І на сміх не скаже!

А прецінь українці тую славу важко здобували в боротьбі з поляками, та „різались з ордами" і „скородили списами московські ребра". І з того всього „уродила рута . . . рута . . . волі нашої отрута".

Найбільше поетові болить те, що „святая слава Чигирина лине як пилина", „за вітрами холодними" (тобто московськими, з півночі), а українці навіть не пам'ятають уже, де стояла столиця, бо „все гнеться перед силою Московщини, всі бояться про Чигирин хоч би на сміх згадати" („Інтерпретації", ст. 20).

Вірш „Чигрине, Чигрине" належить до творів, що їх невірно пояснювали такі шевченкознавці, як В. Сімович і Ом. Цісик, неточно зрозуміли деякі його слова. Акад. Ст. Смаль-Ссоцький у своїх „Інтерпретаціях" вияснив значення цього вірша, провівши паралелі з подібними зворотами, фразами та образами в інших творах Шевченка та в народній поезії. Сімович (ст. 108) пише: „На такій ниві, так добре справленій, повинен був вирости гарний посів — воля, а виросла отрута тої волі; ось так треба розуміти це місце — ціла наша боротьба з різними ворогами не принесла нам волі". Приблизно так само пояснював і Цісик (ст. 109).

Акад. Смаль-Стоцький відкидає таке пояснення і каже, що „рута" — це не „трійливий бур'ян" (Цісик), ані не „отрута" (Сімович), рута в цьому місці в поемі — це „образ подружжя України з Московщиною". Смаль-Стоцький продовжує свої міркування: „Отака то нещасна рута вродила й Україні, що вона в наймах марніє, а в її хаті москаль хазяйнує. Отак то воля України отруїлась — нещасним подружжям України з москалем. Тут бачить Шевченко корінь усього лиха" (ст. 22). Дальше пояснення цієї поеми таке:

„Україна серце прогноїла, Україна в дупло холодне гадюк напустила. Прогноєне в калюжі, в болоті серце стало дуплом холодним. Серце, що звичайно уважається за огнище гарячої любови до рідного краю, до всього рідного, до народу, за огнище найвищих етичних поривів, стало холодне до всього того, до всього добра, так що там, як в холоднем дуплі, могли тепер загніздитися аж гадюки, вороги, ворожі настрої, ворожі замисли до рідного краю, до рідного народу, до всього доброго" (ст. 23).

ВИХОВНІ СЕМИНАРИ СФУЖО

Сама назва виховний семінар може й не зовсім точно визначає зміст його праці, бо він не має наміру виховувати слухачів. Це є цикл лекцій на виховні теми для українських батьків, зокрема матерей, з метою допомогти їм у вихованні української дитини в національному дусі та в прищіпленні їм засад загально морального та етичного значення. Кожен семінар завжди відбувається в супроводі цікавих, а часом гарячих дискусій.

Виховні семінари являють собою одну з галузей діяльности Виховної комісії СФУЖО (Світова Федерація Українських Жіночих Організацій). Праця вих. семінарів найбільше поширена в ЗДА, Канаді і Австралії. Семінари в ЗДА мають вже свою історію. Перший відбувся у Філядельфії в 1960 р. і з того часу в більшому або меншому циклі повторюється щороку.

Відвідувачі семінарів мають змогу слухати й брати участь в обговоренні різноманітних тем і виховних проблем, таких актуальних і потрібних у змінених обставинах і умовах життя в новій батьківщині. Протягом 4-ох років праці відбулося 20 лекцій, в яких охоплює проблеми: роля й обов'язки батьків і родинної атмосфери у вихованні молодого покоління, національні проблеми, стан фізичного та психічного розвитку дитини, проблеми статевого розвитку, формування характеру та інші.

Матеріяли семінарів та окремі лекції були поширені в інших містах і організаціях у Філядельфії і поза нею.

До складу Вих. Комісії СФУЖО, яка опрацьовує матеріяли семінарів та висуває доповідачів, належать: д-р С. Бережницька, А. Богачевська, Л. Бурачинська, Т. Горащенко (секретар) Н. Іщук, К. Кульчицька, М. Стратієнко (голова), д-р М. Струтинська, В. Цегельська. Адміністрацію семінарів бере на себе Окружна Рада Союзу Українок Америки.

Останнім часом Вих. Комісія вирішила систематизувати матеріяли семінарів, щоб краще вичерпати теми і давати більше практичних вказівок, від наймолодшого віку починаючи. Згідно з цією постановою відбувається цьогорічний цикл Вих. Семінара. Восени відбулися 2 лекції про дітей дошкільного віку на такі теми:

„Виховні трудноші дітей дошкільного віку". Основні тези — фізичний та психологічний стан дітей цього віку. Доповідачем був д-р Іван Головінський, психолог в американській школі. Лекція викликала довгу та живу дискусію і дала багато корисного матеріялу слухачам. Друга лекція на тему „Виховне значення іграшки", автором якої є відомий педагог Марія Юркевич, була ілюстрована виставкою іграшок, що її ілюструвала п-ні Христина Туркенюк і дала свої пояснення, як добирати й використовувати з виховною метою сучасні іграшки, американські й імпортовані. Її багата власна колекція була розподілена на 8 відділів і дала прекрасну ілюстрацію до змістовної теоретичниї доповіді п-ні Юркевич.

Третій розділ семінара буде поданий у формі панелю на тему „Українська мова в родині та серед нашої молоді". Панель відбудеться 12-го квітня ц. р. у приміщенні СУА 4936 Н. 13-та вул.

Ця тема настільки актуальна для нас сьогодні, що вона буде розгорнена в пляні практичному й теоретичному та охопить усі стадії мовного розвитку дитини, — від наймолодшого до найстаршого, — і буде здійснена силами матерей, студентської молоді і навіть молодих професіоналок, що висловлять свої думки й оцінки щодо актуальности української мови в різних ділянках життя на чужині.

Шановні Батьки! Мабуть ніхто з Вас не заперечить, що порушена нами проблема хвилює кожного з нас, де й коли б ми її не заторкнули.

Візьміть участь у нашому панелі! Відвідуйте наші Виховні Семінарі!

Марія Стратієнко

Перед виставою „Багряних рож" у Ню Йорку

Один ентузіяст українського театру, пропагуючи на сторінках „Нового Світу" створення постійної української сцени в Ню Йорку, чи взагалі на Сході Америки, твердив, що ми маємо репертуар, акторів і публіку, а брак нам тільки — капіталу, і тому поручав мобілізувати той капітал. Це правда, що кожна ділянка культури, яка тісно пов'язана з купецькою калькуляцією, — книжкове чи газетне видавництво, театр, симфонічна оркестра, концерт — вимагає капіталовкладу і такого самого ризика, як узагалі кожне підприємство, кожне творче діло. Однак оптимізм того громадянина щодо існування всіх інших засновків, потрібних для створення українського театру, ішов задалеко. Кожний із трьох компонентів театру, що його називав той громадянин, річ щонайменше дискусійна. Себто, безумовно існують на Сході Америки, першорядні акторські, — жіночі і чоловічі, — сили але ж вони розбиті, залежні передусім від свого місця замешкання і варстату не акторської зарібкової праці та можуть присвячувати театрові тільки дрібку свого часу із шкодою для свого здоров'я. Досвід з Українським Театром спершу за покійного В. Блавацького, потім за керівництва Йосифа Гірняка, доказав, що наша публіка і тужить за театром і має свої вимоги, з якими треба рахуватися. Зате найсумніше стоїть справа з репертуаром. Українського новітнього, сучасного репертуару або нема зовсім, або є, але здебільша патріотично - виховний, з відсуненням мистецько - літературного критерія на задній плян, або такий, що кладе головний натиск на ідею, на проблему, а не на живу й цікаву дію. Хоч деякі з отаких п'єс може й годяться для вистави в камерному театрі для вузького кола глядачів, проте, як доказав досвід, не приманюють української публіки, що шукає передусім розваги в театрі.

Тому з репертуаром є клопіт. Треба його черпати з чужинецької театральної літератури, при чому треба мати на увазі такі обов'язкові моменти: щоб у п'єсі не було багато різних дійових осіб, — щоб не змінювалося занадто місце дії, отже, щоб не треба було змінювати декорацій, і — щоб п'єса не вимагала дорогих костюмів. Іншими словами — найкращими для нас є п'єси клясичної потрійної єдности: героя, часу і місця...

Цим вимогам більш - менше відповідають „Багряні рожі" італійського драматурга Альдо де Бенедетті. Сюжет не дуже новий, акція не дуже складна, зате вона жива. Діялог є доповненням дії, а не викладником філософських теорій. Крім цього — це п'єса легка, комедія, що не нудить, а бавить. Ввесь персонаж — чотири дійові особи, два чоловіки і дві жінки. Змісту п'єси не вільно подавати заздалегідь, бо це позбавило б глядачів тієї найбільшої в даному випадку емоції, якою є — зацікавлення.

„Багряні рожі" дають нагоду для акторського попису, того найтруднішого, яким є відтворювання сучасних сірих людей і їхнього щоденного діялогу. Ліза Чепіль, Богдан Паздрій, Ярослав Пінот-Рудакевич і Оксана Рудакевич — це майстерний квартет. Олександер Гранат дав вже неодин доказ на вміння культурно й із смаком уладити сцену найскромнішими засобами.

Найслабшою сторінкою філядельфійської вистави „Багряних Рож" був — переклад. Дотеперішні критичні оцінки цілком правильно підхопили вульгаризми, які ніколи не всилі заступити дотепу. Італійська мова пребагата, гнучка, співуча, перекладати її дуже важко. Тим паче треба бути дуже обережним, щоб не ображувати ані її ані доброго смаку публіки. Кажуть, наче б виправлено текст перед виставою в Ню Йорку. Нюйоркський Літературно-Мистецький Клюб виконує свою місію, коли вможливлює філядельфійському ансамблеві „Театр у п'ятницю" прибути з цією п'єсою до цього міста, а нюйоркській українській громаді, яка стужилася за театром, піти знову до театру. Факт, що „Багряні рожі" йшли у Філядельфії сім разів при повній залі, — є найкращою для тієї п'єси рекомендацією. Це є й запорукою їх успіху в Ню Йорку, в дні 11-го цього місяця.

І. К-н

Наради Українського Республіканського Клюбу у Філядельфії

Філядельфія. — 19 березня, тут у приміщенні Дому Союзу Українок відбулися поширені наради новообраної Управи Українського Американського Республіканського Клюбу. На порядку денному нарад полагоджено ряд організаційних справ та прийнято рішення щодо пляну праці на 1964 рік. В основному учасники нарад, прийнявши до відома лист-заяву адвоката В. Т. Дармопрая — стейтового голови Українського відділу Республіканської партії в Пенсилвенії — уважають, що новостворений Клюб, як правно оформлена відповідним чартером організація, в рямцях якої знаходяться активні українці-республіканці старшого й молодшого покоління, тут народжені і нові громадяни ЗДА, своєю діяльністю не тільки не перешкоджає іншим українським клітинам в місті та в стейті. Тому ріст Клюбу й посилена активність його членства у виборчій кампанії цього року є головним завданням.

Присутні тепло вітали несподіваного гостя — провідника Республіканської партії міста п. Вільяма Мігана, що прибув на нараду в супроводі двох своїх співпрацівників з міського комітету партії. П. Міган був представлений присутнім на нараді головою Клюбу п. Іваном Одежинським. У своїй промові провідник філядельфійських республіканців висловив свою радість, що молодий і новий елемент з-поміж етнічних груп не лишається осторонь від політичного життя міста й країни.. Він також відзначив позитивний характер створення Українського Республіканського Клюбу у Філядельфії, запевняючи присутніх, що двері міського комітету завжди відчинені для них, що міський комітет сподівається у співпраці з українськими членами партії полагоджувати всі ті питання, які будуть скеровані на добро цілого загалу й української спільноти зокрема.

В перебігу нарад вибрано слідуючі комісії діяльности Клюбу: Статутова — пп. д-р В. Рудницький, адв. І. Дудун, д-р М. Ценко, Артур Рогач. Організаційна — пп. С. Лободенко, М. Ящук, адв. І. Дудун, А. Рогач, п-і М. Варвара. Політична — д-р В. Рудницький, д-р М. Ценко, д-р В. Пушкар, пп. Ю. Прокопишин та В. Біляїв. Інформації й зв'язків: пп. адв. І. Дудун, А. Рогач, Ю. Прокопишин, В. Біляїв, Я. Гельо, Р. Клос, д-р М. Головецький. Імпрезова — пп. З. і Д. Завадович, В. Мельник, П. Тарнавський, п-і М. Кондрат, інж. Є. Чайківський. Жіноча секція Клюбу: п-і Прокопишин, Варвара, Завадович і Кондрат.

Учасники наради, в імені всіх членів Клюбу, вітають створення Українського Американського Республіканського Клюбу в Нюарку та закликають українських республіканців до творення своїх клюбів в усіх осередках поселення нашої української громади. В реальнім політичнім житті осяги для нашої спільної справи здобудемо не в порожнечі форм, не в паперових фікціях, але в рямцях таких організацій, які виповнені змістом динаміки, росту й посякденної діяльности.

Екзекутива і Рада Директорів Українського Американського Республіканського Клюбу у Філядельфії

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми:

СПИСОК Ч. 30

250 Відд. УНС, Честер	$16.75	С. Петрі, Шикаго	$2.00
М. Миколаєнко, Флінт	14.00	Т. Присташ, Бавнд Брук	2.00
о. І. Чумак, Гартфорд	6.00	Петро Салвиаха, Пеорія	2.00
П. Джус, Шикаго	4.00	А. Тхір, С. Геддліфелс	2.00
О. Гарбач, Когоез	4.00	І. Ткач, Сиракюз	2.00
М. Калиничк, Торонто	4.00	Е. Василик, Тавнтон	2.00
М. Кульчицький, С. Луїс	4.00	С. Бідний, Шикаго	1.00
П. М. Макимонько, Алгонквин	4.00	П. Бойко, Трой	1.00
Г. Співак, Шикаго	4.00	А. Блауцяк, Куртіс Бей	1.00
П. Вишневський, Монтреаль	4.00	Е. Білий, Бронкс	1.00
М. Даниляк, Бостон	3.00	Ал. Генсюровський, Мінеаполіс	1.00
Д-р М. Фішер-Слиж, Кенкейі	3.00	М. Глова, Клифтон Гайтс	1.00
Г. Калинович, Бруклин	3.00	Н. Гарайда, Ню Йорк	1.00
І. Кальмук, Вайтстовн	3.00	Я. Головка, Вопака	1.00
М. Кобловський, Вілкес Барре	3.00	К. Гунька, Рачестер	1.00
В. Лесів, Вудбайн	3.00	М. Кривка, Геркімер	1.00
Капітан Т. Новосівський, Форт Дікс	3.00	І. Кулинич, Шикаго	1.00
А. Пономаренко, Нюарк	3.00	І. Лемішко, Шикаго	1.00
Г. Райнгарт, Стейплтон	3.00	М. Левицький, Шикаго	1.00
М. Школяр, Джерзі Ситі	3.00	Гр. Мацук, Ню Йорк	1.00
І. Солтис, Овк Парк	3.00	В. Марків, Озон Парк	1.00
В. Сорочинський, Віннінег	3.00	Анна Масій, Джерзі Ситі	1.00
І. Терлецький, Пітсбург	3.00	Н. Н.	1.00
А. Вацлавський, Бруклин	3.00	М. Політило, Геркімер	1.00
О. Волоско, Маратон, Кан.	3.00	В. Пуків, Рачестер	1.00
С. Тимків, Ню Йорк	2.05	С. Ребізант, Монтреаль	1.00
М. Хитра, Елизабет	2.00	І. Шабатура, Н. Йорк	1.00
І. Городник, Четем	2.00	Л. Сенущак, Ню Йорк	1.00
А. Клименко, Рачестер	2.00	М. Северин, Бронкс	1.00
о. д-р В. Клодницький, Нюарк	2.00	о. Н. Стеллмах, Ню Йорк	1.00
М. Костирко, Сакраменто	2.00	Е. Стожик, Геттинсбург	1.00
Ірена Новак, Трентон	2.00	Л. Сисин, Гарфілд	1.00
		Т. Тилавський, Рачестер	1.00
		Г. Тинчій, Бріджтон	1.00
		С. Верний, Вашингтон, Па.	1.00
		М. Вилка, Торонто	1.00

Ділимося сумною вісткою, яка наспіла з Рідного Краю, що 26-го березня 1964 р. відійшов від нас у Вічність на 82-ому році життя

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, БАТЬКО, ТЕСТЬ І ДІДО

БЛ. П.

о. ІВАН ЩЕРБАНЮК

митрополичий совітник і вислужений декан, б. в'язень польських тюрем, член Головного Виділу Т-ва св. Андрея у Львові, член Головного Виділу Т-ва „Рідна Школа" у Львові, митрополичий повновласник гімназії „Мала Семінарія" у Рогатині, довголітній голова повітового Т-ва „Рідна Школа" в Рогатині, і т.д., і т.д.

ПОХОРОНЕНИЙ 28-го березня ц.р. в селі Іванівці, Стрийщина.

Горем прибиті:

Син ЯРОСЛАВ з жінкою ІРЕНОЮ

В Краю:
жінка ОЛЬГА,
дочка МАРІЙКА з Родиною;
син ОМЕЛЯН з Родиною.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

буде відправлена в церкві св. Юра при 7-ій вулиці в Ню Йорку в СУБОТУ, 11-го квітня 1964 року о год. 7:30 ранку.

Василь Кричевський: **Київ. Подол і Братський Манастир**

Божа Мати, Покровителька Гуцульщини

Михайло Мирош:

Василь Кричевський: **Київ. Вигляд на Печерську Лавру**

Василь Кричевський: **Київ. Андріївська Церква**

Михайло Мирош: **Майська ніч**

Надія Сомко: **Незабутній світанок**

Надія Сомко: **На Великдень**

„Криниця"

В-во Українських Листівок

ПРОПОНУЄ НА СВЯТА

ВЕЛИКОДНЬО-ВЕСНЯНУ

(ЧЕТВЕРТУ) СЕРІЮ

ДЕСЯТЬ БАРВИСТИХ КАРТОК:

ВЕЛИКДЕНЬ, КИЇВ, ДНІПРО, УКРАЇНА

Ціна пакету:

10 карток і 10 конвертів, з пересилкою — 1 доляр

Усі картки побільшеного формату ($4\frac{1}{2} \times 6$)

НА ЗВОРОТІ КАРТОК — МАТЕРІЯЛИ ДЛЯ МОЛОДІ: ПОЕЗІЇ І НАРОДНІ ПІСНІ.

КАРТКИ НАДАЮТЬСЯ:

- ДЛЯ ЛИСТУВАННЯ У ВСІХ НАГОДАХ
- ДЛЯ ПОДАРУНКІВ СВОЇМ І ЧУЖИМ
- ДЛЯ РОДИННИХ АЛЬБОМІВ ТА МИСТЕЦЬКИХ ЗБІРОК
- ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ ТА КУРСІВ

Замовлення надсилати по адресі:

"Krynycia," Publ.

P. O. Box 175, 217 West 18th Street
NEW YORK 11, N. Y.

На бажання, висилаються також картки попередніх серій — 1-ої, 3-ої (2-га серія вичерпана), по 1 долярові за серію.

ПОВІДОМЛЕННЯ:

Друкується і вийде 1-го травня окрема — 5-та серія „Криниці" — 10 карток: Нові сюжети, нові барви, мистецьке виконання.

Ціна 1 доляр, з конвертами і пересилкою.

Михайло Мирош: **Гуцул**

Сергій К. Пастухів: **Віщий Олег**

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ

ВІДДІЛ ім. КОМПОЗИТОРА о. М. ВЕРБИЦЬКОГО В ТОРОНТІ

в неділю, 12-го квітня 1964 р.

о год. 3:30 по полудні

в Українському Домі при 83 Крісті вулиці в Торонті, під патронатом Комітету Українців Канади,

— влаштовує —

ЮВІЛЕЙНУ АКАДЕМІЮ

В ШАНУ 100-РІЧЧЯ ТЕПЕРІШНЬОГО У ВІЛЬНОМУ СВІТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ГИМНУ „ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА"

Промовлятимуть:

Всч. о. В. ЖОЛКЕВИЧ і проф. д-р З. САГАН — лектор Ніягарського університету, ЗДА

У мистецькій частині беруть участь:

Архиєрейський хор Української Православної Катедри Св. Володимира під управою п. Ю. Головка; — Чоловічий хор СУМ „Прометей" під управою п. С. Гуміндовича; — Злучений хор „Чайка" і „Прометей" під управою Всч. о. В. Жолкевича; — п-ні Соня Сахно; — „Сестри Дубляниці" пані: Маркіянна, Лідія і Дарія; — п. Ю. Поченюк.

Фортепіяновий супровід:

проф. Галина Голинська, п-ні Антоніна Ярошевич-Манько і п-ні Степанія Жовнір-Клос.

ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТИ В АКАДЕМІЇ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ТОРОНТА, ОКОЛИЦІ І ЗДА.

ЩИРО ЗАПРОШУЄ

УПРАВА ВІДДІЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ В ТОРОНТІ

Українська Вільна Академія Наук у США

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ

СЕКЦІЇ АНТИЧНОЇ ІСТОРІЇ

ДОПОВІДІ

Д-р Олександер ДОМБРОВСЬКИЙ: „До десятиліття секції античної історії Академії".

Д-р Зеновій ЛИСЬКО: „Античні елементи в українських народних піснях".

Засідання відбудеться в неділю 12 квітня 1964 року о 4-ій год. дня в верхній залі Академії, 206 Вест 100 вул., Н. Й.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

СУБОТА, 11-го КВІТНЯ, 1964 р.

Домівка „Союзу Українок"

4936 Н. 13-та вулиця

Іван Кедрин

говоритиме про:

„ШУМ ДОВКОЛА ЛИСТА ПИСЬМЕННИКІВ"

Початок о год. 7:30 веч. Гостей щиро вітаємо.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

Річні Загальні Збори Уділовців Українського Народного Дому в Ню Йорку

— відбудуться —

В СУБОТУ, ДНЯ 11-го КВІТНЯ 1964 р.

в год. 4:30 по пол.

у великій залі Українського Народного Дому з такою денною програмою:

1. Вибір сімох членів Ради Директорів на час трьох літ та двох членів Ради Директорів на час двох літ.
2. Біжучі справи.

Усім уділовцям вислано запрощення на Збори, але якщо хтось з уділовців запрошення з якихсь причин не одержав, то запрошуємо цим повідомленням взяти участь у цих Загальних Зборах.

Після офіційної частини відбудеться ювілейна зустріч, присвячена 10-літтю набуття Українського Народного Дому та безплатна перекуска.

ДИРЕКЦІЯ

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ В НЮ ЙОРКУ

У суботу 11 квітня 1964 р.

— приїжджає —

„ТЕАТР У П'ЯТНИЦЮ" у Філядельфії

і в залі JUNIOR HIGH SCHOOL Avenue "B"

в Ню Йорку

ВИСТАВИТЬ КОМЕДІЮ НА 3 ДІЇ

БАГРЯНІ РОЖІ

Ця італійська комедія у перекладі І. ЧАЙКОВСЬКОГО пройшла багато разів з великим успіхом у Філядельфії.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Марія Верані .... Ліза ЧЕПІЛЬ
Альберт Верані .... Богдан ПАЗДРІЙ
Тома Савелі ...... Ярослав ПІНОТ-РУДАКЕВИЧ
Розина .... Оксана РУДАКЕВИЧ

Постава комедії Богдана ПАЗДРІЯ

Декоратор Олександер ГРАНАТ

ПОЧАТОК О ГОД. 7-ій ВЕЧОРА

Номеровані квитки в ціні $2.50, $2.00, $1.50 в крамницях АРКА, ЕКО, „ГОВЕРЛЯ" та в касі театру.

DNIPRO
698 Sanford Ave.
Newark, N.J.
Tel.: 373-8783

— висилає —
ПАЧКИ з ОДЯГОМ І ХАРЧЕВІ на УКРАЇНУ

Праця
● HELP WANTED MALE ●

West Bronx
СУПЕРІНТЕНДЕНТ
63 родинний дім, оливний огрівач, 5 модерних кімнат від вулиці + добра платня.
JE 7-8603

ТРИКОТАЖНИЙ МЕХАНІК
Нічна праця.
T.J.L. and L.H. Machines
Постійна праця.
Тел. в Ньюарку, Н. Дж.
484-0350

МЕХАНІК — FLOOR MAN
Для переношень й інсталяцій автових спружин. Добра платня для першоклясних робітників.
Постійна праця.
UNITED AUTO SPRING CO.
102 South Kensico Avenue
White Plains New York

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!
Зажийте ще сьогодні
ЗІЛЛЯ Д-РА МІЛЛЄРА
під назвою
J. MILLER'S PURE HERB COMPOUND # 6,
а вже завтра почуєтесь ліпше. Якщо не будете задоволені протягом 48 годин, зверніть пачку, а гроші будуть Вам сейчас повернені.
Терплячі на недуги шлунка, як кваси жолудка, запір, нестравність, гази, відбивання, завороти голови, біль у крижах і інші недомагання НЕ ЧЕКАЙТЕ, а спробуйте зараз!
Ціна одної пачки зілля $10.00, а якщо хочете для свого приятеля, тоді дві пачки тільки — $15.00. Пишіть зараз долучуючи чек або Моней Ордер на адресу:
THE MILLER CO., INC.
Dpt. 41
790 Broad Street Newark, N.J.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

ЗА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ

(Закінчення із стор. 2-ої)

тус мистецтво, тож треба його плекати на відповідному рівні. Якщо немає для його супроводу народної оркестри, або хоч її імітації — малого ансамблю музик, то заступити його можна музичною платівкою, бандурою, сопілкою, скрипкою, цимбалами, співом або й фортепіяном.

Інколи в українських танках трапляється такий реквізит, як шабля, спис, топірець, батіг, сопілка, хустина, стрічка, вінок, крисаня, чобіт, але не може бути бубник — „тамбуріно", як, наприклад, в „гопаку" в опері Углицького „Відьма".

До подібного дивогляду можна врахувати ще й такий факт з цієї самої опери: програма заповідала ‚гопака", оркестр грав „метелицю", а балет танцював трохи „гопака", трохи „метелиці", а в кінці ще й дещо з циганського, мадярського та лезгінки.

Якщо композитор цього твору переочив музично-танковий мотив „метелиці" в танку „гопак", то балетмайстер мусів виправити той недогляд. Бо координація музики з танком — це елементарна справа.

Щоб українських танців не танцювали й не складали „як хочуть і як уміють", треба піти провідникам танку слідами, наприклад, УМІ Америки, видавнича комісія якого піклується українською музикою й перевіряє її або СУА, який зайнявся зразковістю української вишивки і писанки.

Тому, що ми не маємо організації, яка гуртувала б усіх, що займаються танком, пропоную влаштувати зустріч їх усіх в Ню Йорку з нагоди Всесвітньої Виставки. Український День виступів і показів проголошено на 19-го липня ц. р., а зустріч танцюристів відбудеться 18-го липня о год. 10 ранку в Українському Народному Домі. Це буде нагода для обговорення засадничих справ, які торкаються українського сценічного танку, і також для реєстрації всіх керівників танкових гуртів. Ідеться ще й про те, щоб зібрати для танкової хроніки імена й прізвища вчителів танкового діла, узгіднити засадничі кроки, назви, костюми, музику й акомпаніямент танків, щоб той спільний досвід причинився до дальшого розвитку української танкової культури і протидіяв її занепадові.

Листи й інформації: O. Gerdan, c/o Ukrainian National Home, 140 — 2nd Avenue, New York 3, N.Y.

Праця
● HELP WANTED FEMALE ●
STUDIO GIRL COSMETICS
BEAUTY DEMONSTRATORS
Earn high income on comm. basis demonstrating famous. Full or part time.
Phone GR 3-2611

СПОСІБНА УКРАЇНСЬКА СЕКРЕТАРКА
зі знанням машинописання і стенографії або охотна навчитися стенографії, потрібна на добрих умовах.
Зголошення з коротким життєписом до адміністрації „СВОБОДИ"
83 Grand Street
Jersey City, N. J. 07303

● КНИЖКИ ●

„СВОБОДА" І „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ СЛОВО" В БІБЛІОТЕЦІ ІМ. КЕННЕДІ

Нещодавно в „Свободі" та в „Українському Народному Слові" була надрукована поезія **Івана Манила „Джонові Ф. Кеннеді"**. Ті числа часописів, в яких була друкована згадана поезія, автор переслав п-ні Кеннеді. Тепер, як стало відомо з відповідного повідомлення пані Кеннеді. (Автор одержав від неї листа), „Свобода" і „Українське Народне Слово", з поезією Ів. Манила, будуть збережені в книгозбірні ім. Кеннеді в Массачусетс. Відвідувачі матимуть можливість їх перечитувати.

ВИСИЛАЄМО БЕЗКОШТОВНО КНИЖКИ Осьмачки, Яновського, Ореста, Панча, С. Ґеорґе, Манила й ін., а також збірники „Ельдорадо", „Пеани і кпини" та „Грім за зорею" (1963). На поштові та інші видатки просимо додати 1, 2 або 3 доляри (готівкою в конверті). Адреса:
I. MANYLO — P.O. Box 472
Vineland, N.J., U.S.A.
(Пл. ог.)

Вістки з Арґентини

(сдо) ПРЕЗИДІЯ ФАЕДИ У ПРЕЗИДЕНТА ІЛІЇ

Президія ФАЕДИ — Федерації, Антикомуністичних Демократичних Організацій Арґентини, що об'єднує 23 демократичні антикомуністичні організації, мала півгодинну авдієнцію у президента Ілії. Були в ній і представники українських організацій — д-р Вас. Іваницький, заступник голови ФАЕДИ та д-р Лілія Макаруха - Іваницька, член президії.

Делеґація вручила президентові Арґентини меморандум, якого текст був висланий і до президента ЗДА, Линдона Б. Джонсона. В ньому, після наведення різних доказів небезпеки, підривної акції комунізму препарованого з Москви і Пекіну, для демократії Заходу, і світового миру, дораджується припинення дипломатичних зносин із країнами комуністичного бльоку і зокрема поставлення вимог урядові СССР, щоб він припинив втручання у внутрішні справи демократичних країн.

Дораджуючи припинення всяких комерційних і культурних взаємин між країнами комуністичних та демократичними, меморандум вказує на існування пляну, опрацьованого в Москві, про повільне ослаблювання моральної й психічної відпорности ЗДА, як головної підпори демократії в західньому світі, і вказує на приклади Панами і Ґвантанами, як на безперечні застосовання того пляну.

Президент Ілія мав би в найближчих днях прийняти ще й окремо представництво української національної спільноти в Арґентині, об'єднаної в Українській Центральній Репрезентації.

(сдо) АНТИКОМУНІСТИЧНИЙ КОНҐРЕС У БУЕНОС АЙРЕСІ

Міністер Внутрішніх Справ Арґентини Пальм'єрі прийняв у себе пп. Хуана Саавелдру та Віктора Рабульоттіц як представників Антикомуністичного Демократичного Центру Арґентини, що має на меті організацію Дня і Тижня народів поневолених комунізмом. Вони повідомили міністра, що проєктують організувати в Буенос Айресі Антикомуністичний Конґрес, в якому взяли б участь арґентинські демократичні організації та представництва поневолених народів, що має на меті виявити ширшому громадянству небезпеки комуністичної акції.

Представники Антикомуністичного Центру запропонували оголосити Днем Поневолених Націй — день 14-го липня. Вони також запропонували відновлення дипломатичних зв'язків з Литвою, а консулярних із Латвією та Естонією, що були перервані в 1946 р.

(сдо) ПРОТИ ЛЕҐАЛІЗАЦІЇ ТОТАЛІЗМІВ

Доктор Герман Кортес, підсекретар національної оборони Арґентини, заявив, з огляду на чутки ніби новий статут політичних партій, що тепер опрацьовується в міністерстві внутрішніх справ, мав би леґалізувати пероністичний рух, що ці чутки не мають підстав.

Підсекретар оборони підкреслив, що, хоч демократія вимагає існування численних різноманітних партій, але це не означає, що мають вільно існувати організації, істотно тоталітарного характеру, хочби вони й прикривалися демократичними формами: зовнішність не повинна викривати дійсність.

Допущення тоталітарних партій до демократичних виборів означало б відчинення дверей ворогам до демократичної системи, що змагають до її знищення: це було б виявом самовбивчої наївности, яку проте виявляє чимало політиків. Для боротьби з тоталістичними рухами не вистачає самих тільки слів та академічних промов. Світовий досвід явно це виказує і вимагає нашої найбільшої обережности і уваги. У випадку комунізму не може бути ні в кого жадного сумніву щодо його тоталітарного характеру, що ж до перонізму, то ніщо не вказує на його демократичне перевиховання, бо він продовжує вірно орієнтуватися на диктатуру, революційно відкинену в 1955 р.

(сдо) ЗБІЖЖЯ ЧЕРВОНОМУ КИТАЄВІ

В останніх тижнях місяця лютого з портів Арґентини відправлено до комуністичного Китаю 104 тонни збіжжя. До Арґентини прибув представник червоного Китаю, що провадить успішні переговори про дальший закуп збіжжя в Арґентині. Мають закупити і вислати до Китаю дальші великі партії пшениці. Арґентина мала цього року виключно добрий врожай, і уряд намагається направити ним фінансову та економічну кризу країни, заявляючи, що комерційні пертрактації, зовсім не означають дипломатичного визнання режиму.

(сдо) ЮВІЛЕЙ УНС

„Наш Клич" відзначив ювілей УНС віршем Ів. Самарського в числі з 27-го лютого, і двома статтями в числі з 5-го березня, останнього, що вийшов під редакцією проф. Є. Онацького.

(сдо) КРИЗА В РЕДАКЦІЇ „НАШОГО КЛИЧА"

Проф. Є. Онацький, що був редактором буенос - айреського тижневика „Наш Клич" понад 16 років, з першого березня ц. р. в наслідок значного послаблення зору, мусів залишити свій редакторський стілець. Ще невідомо, хто має бути його наступником.

Мистецький успіх Тані Бульби

Кожний наш успіх, кожне наше досягнення, зокрема нашої молоді — майбутнього нашого народу — це показники нашої праці, наших культурних надбань — тієї запоруки, що й Україна . . „засяде в народів вольнім колі . . ."

Усі наші здобутки — у вселюдських змаганнях — це дорогоцінні самоцвіти, що й ми їх вкладаємо в багату мозаїку надбань людського духа, та позначаємо й наше національне ім'я — України — золотими буквами поруч імен інших народів цивілізованого світу — на стінах Пантеону — храму — безсмертної слави. . .

А ось ми знову радіємо, бо можемо почванитися блискучим успіхом — Тані Бульби — в ділянці мистецтва, а саме чільної його галузі — в літографії.

Таня Бульба, сімнадцятилітня юначка, українка пластунка, абітурієнтка Українознавчої Школи в Філядельфії, учениця четвертої кляси середньої школи, брала участь у всеамериканських змаганнях учнів (-иць) багатьох тисяч середніх шкіл — із тридцяти шістьох стейтів ЗДА.

Зі сімох тисяч експонатів вибрано лише сто літографічних праць, що їх покажуть 21-го травня ц.р. — в Метрополітен Арт Мюзеум — на виставці праць молодих літографів, упарі зі Світовою Виставкою в Ню Йорку. З черги показуватимуть ці літографічні праці в пересуваних виставках в більших державах світу, впродовж двох років.

Зокрема Видавництво Мистецького Журналу Іллинойського Стейтового Університету — „Артс Енд Актівітіс" — вибрало — з цієї сотні праць — тридцять найкращих творів молодих графіків для видання великого Альбому в якому поміщено й літографію Тані Бульби — „Квіти". .

За цю свою працю Таня Бульба одержала почесну грамоту і ґратуляції від цього ж Університету.

Альбом, з найкращими працями молодих графіків з цілих ЗДА — в цьому ж й нашої Тані Бульби — розішлють по всіх мистецьких установах ЗДА.

Слід відмітити, що Таня Бульба, крім мистецького відділу в своїй середній школі, навчалася і в Філядельфійській Українській Мистецькій Студії, де викладають визначні українські мистці — професори: Мегик, Андрусів, Рожак, Капчушенко й інші.

Таня Бульба — це кандидатка до Мистецького Каледжу (Арт Мюзеум Коледж), куди приймуть її напевно, та забезпечать стипендією.

Таня Бульба національно свідома і діяльна молоденька патріотка — і хоч вона виросла вже на американському ґрунті, як багато інших, то все ж таки — це пишна українська квітка.

Іван Лехнович Попель

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 10-го КВІТНЯ 1964 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 371 Відд. о год. 8-ій веч. в Січовій залі. Прохається членів вирівняти свої залеглості. — І. Оверко, пред., П. Заболоцький, кас., Ю. Баранюк, секр.

СУБОТА, 11-го КВІТНЯ 1964 р.

МЕНВІЛ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 349-ий Відд. в год. 5-ій по пол. в домі п. В. Бойко при 8-ій Н. Аве. в Менвіл, Н. Дж. Проситься членство прибути. — І. Окопний, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 270 Відд. в год. 7-ій веч в УНДомі при 90-96 Фліт вул. Проситься прийти на збори, де буде обговорена справа виїзду нашого членства до Вашинґтону на посвячення пам'ятника Шевченкові. — А. Шаран, предс., М. Баран, фін. секр., С. Островський рек. сек.

ШИКАҐО, Ілл. Місячні збори Б-ва св. Петра і Павла 220 Відділ о год. 7:30 веч. у приміщенні Союзового Дому при 1915 Вест 51-ша вул. Рішенням більшости членів, всі майбутні збори будуть відбуватися, як і дотепер, кожної другої суботи в місяці в Союзовому Домі під вищезгаданою адресою. — М. Харів, предс., І. Мелінишин, секр.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА — це наш традиційний дарунок!

Українське Висилкове Бюро
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430
— висилає —
ПАЧКИ з одягом і харчеві, авта, холодільні, машини до шиття, мотоцикли, ровери, машини до прання.
ВІДКРИТО ЩОДЕННО.
Неділі від 10 до 3.

Real Estate

ДОХОДОВІ ПОСІЛОСТІ
Готелі — Бонґала — Мотелі
Доми з харчуванням.
Багато інших бизнесів.
KOPP of KERHONKSON, N.Y.
Tel.: Kerhonkson 7500

На ПРОДАЖ або ВИНАЙМУ
Добре для людей на пенсії, бл. Toms River, N.J.
Дім і 2 площі $8,500, або дім з 5 додатковими площами. Ціна $10,000. Дім в добр. стані. Тел. (212) TE 8-7198 N.Y.C.
Цілий день до 9-ої веч.

БОНҐАЛА
10 приміщень, включ. зимовий головний дім на 14 кімнат з 17 акр. окремо лісу з потоком в Accord, N.Y. Сплати. Тел. або писати:
Albert I. LONSTEIN, Attorney
Wayside INN Bldg
Ellenville, N.Y. EL 3-065

BROOKLYN, добра околиця
8 род. осібняк, мур. по 7 кім. апартамент, $6,000 на рік доходу. Ціна $24,500.
WOODHAVEN
2 род. мур. 3 роки старий. Ціна — $29,000.
H. REALTY
124 Wyckoff Avenue
Ridgewood, Queens, N. Y.
Tel.: GL 6-0411, GL 6-6922
W. MOROZ

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

ГОТЕЛЬ в ЕЛЕНВІЛІ, Н. Й.
На цілий рік, пов. умебльований, 50 кімнат, басейн, їдальня. Готовий до провадження. 70 акрів. Відповідний на дім реконвалицентів або табор товариств. Для встановлення мастку $85.000, малий завдаток.
DUSO REALTY
Kerhonkson, N.Y. 7690 or
Kingston dial 914 FE 8-2573

BROOKLYN
CANDY — LUNCHEONETTE
Наріжня крамниця, близ. шкіл, церков, свіжо відновлено, засн. тому 35 р., ідеал. для подружжя. Доск. оборот — $1,200 тижнево. Чуд. купно, треба оглянути, щоб оцінити. Ціна на скорий продаж. Телефон власника:
PR 3-9039 — PR 3-9255

● FUNERAL DIRECTORS ●

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Увага! Увага!
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
знову на Hillside Avenue
Всім добре відомий український брокер В. Кузьминський злучив свою канцелярію з найбільшою і найстаршою фірмою на Квінсі і Лонґ Айланд —
Corwin Gutleber Agency, Inc.
Ця фірма існує вже від 1879 року і оперує тепер сімома великими бюрами — у власних будинках. Через солідну й добру обслугу, її ім'я вже й багатьом українцям відоме. Тут є все, що сьогоднішня торгівля нерухомостями вимагає:
- ВЛАСНА ІНСТИТУЦІЯ ДЛЯ МОРҐЕДЖІВ
- ВЛАСНИЙ БУДІВЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ
- АСЕКУРАЦІЇ ВСІХ РОДІВ
- ОКРЕМИЙ ВІДДІЛ ДЛЯ ПРОДАЖІ ЗЕМЛІ в ФЛОРИДІ, так зв. "CAPE CORAL"

ОКРЕМІ ВІДДІЛИ ДЛЯ ПРОДАЖІ:
- МЕНШИХ БУДИНКІВ
- ДОХОДОВИХ ОБ'ЄКТІВ
- БИЗНЕСІВ КОЖНЬОЇ ДІЛЯНКИ і т. д.

З нагоди цього злучення — в цьому місяці ми постараємося дати Вам якнайвигідніше купно! Ми сподіємося користати далі Вашим повним довір'ям — готові до Ваших послуг!
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
Corwin Gutleber Agency, Inc.
139-50 Hillside Avenue — JAMAICA 35, N. Y.
(Доїзд сабвеями до Supthin Boulevard)
ТЕЛЕФОНИ, ЯК ДОСІ:
OL 8-6330 або AX 7-3320

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціни оголошень.

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошення надсилати до:

За старим стилем до 25-го КВІТНЯ ц. р.

"SVOBODA" — 83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН у ЗДА

РОЗПОЧАТО ЦИКЛ ДОПОВІДЕЙ З ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВА

В неділю 23 лютого 1964 р. доповіддю проф. Олекси Повстенка „Українська архітектура в малярських творах Шевченка", Інститут Шевченкознавства Академії розпочав цикл доповідей з шевченкознавства з нагоди 150-річчя з дня народження Шевченка.

Конференцію відкрив проф. В. В. Міяковський, привітавши доповідача — голову Вашинґтонської групи УВАН у ЗДА. Проф. Міяковський нагадав, що чотирнадцять років тому проф. О. І. Повстенко своєю доповіддю про архітектуру стародавнього Києва, яка відбулась у прекрасному приміщенні Історичного Музею в Ню Йорку, розпочав справу наукових конференцій Академії.

Пбоф. Міяковський попрохав присутніх вшанувати пам'ять недавно померлого професора А. В. Котовича, директора Архіву Осередку Української Автокефальної Православної Церкви у Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Проф. О. І. Повстенко сказав, що насамперед він повинен передати Академії подарунок від Вашинґтонської групи — старовинний вишитий український рушник, що належав Олені Пчілці. Цей рушник Вашинґтонська група придбала від І. Косач - Борисової. Проф. Повстенко висловив побажання, щоб цей рушник прикрасив портрет Лесі Українки, що його мав би створити один з українських мистців і подарувати Академії.

В першій частині своєї доповіді проф. Повстенко зупинився на тому, як Шевченко описує хати, церкви і хрести у своїх поезіях.

Далі проф. Повстенко показав на екрані численні знимки з картин і малюнків Шевченка, на яких були зображені хати, подвір'я, церкви й монастирі. Доповідач звернув увагу на надзвичайну точність у передачі архітектурних деталів — чи то хат, де показані зруби і крокви, чи то інтер'єру собору, де виявлено досконале знання перспективи і освітлення. Багато з будівель, що їх малював Шевченко, уже зруйновані і через це його малюнки мають особливе значення, як наприклад, малюнок Покровської церкви у Переяславі, знищеної 1934-го року. Чудові малюнки Почаївської Лаври, Вознесенського монастиря, Мазепинської церкви у Переяславі, Густинського монастиря та багатьох інших.

В альбомах „Живописная Россия", виданих у той час як Шевченко був на засланні, були поміщені малюнки підписані іншими іменами, які, на думку О. І. Повстенка, насправді малював Шевченко. Це ж припущення висловив О. І. Білецький. Ця справа потребує ще дослідження.

Л. Д.

КОНКУРС
НА ОБЛАСНОГО ЛЮСТРАТОРА Й ОРГАНІЗАТОРА УНСОЮЗУ НА СХОДІ ЗДА

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПРОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ОБЛАСНОГО ЛЮСТРАТОРА И ОРГАНІЗАТОРА НА СХІДНІ СТЕЙТИ ЗДА. КАНДИДАТИ НА ЦЕЙ ПОСТ ПОВИННІ МАТИ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ, ЗНАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ І АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ ТА ДОСВІД У ГРОМАДСЬКІЙ ПРАЦІ.

Зголошення з життєписом та рекомендаціями до головної канцелярії УНСоюзу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ЧОМУ кожному треба негайно забезпечитись новою АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ?
БО ВОНА ДАЄ Вам і Вашим рідним
ВИСОКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:
від $5,000 до $10,000 у випадку смерти чи каліцтва внаслідок акциденту вдома, в дорозі чи при праці, за незвичайно дешеву оплату 85 центів до $1.50 місячно!

ВЕСЕЛКА
ЖУРНАЛ для ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ
з кольоровими ілюстраціями.
Виходить кожного місяця у Видавництві „СВОБОДА" заходами Українського Народного Союзу.
Редаґує КОЛЕҐІЯ з членів
Об'єднання Працівників Дитячої Літератури.
РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА у ЗДА $4.00
у інших країнах — рівновартість тієї суми.
Ціна окремого числа .... 40 центів.
Адреса:
"SVOBODA" — "VESELKA"
P. O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303. U.S.A.

ТАРЗАН, ч. 5217. Викрадено Боббі!

Якийсь дивний вдізливець збудив Боббі Барнеса.

І брутальна задушлива рука закрила його уста!

А після того його швидко піднесено й винесено в темінь лісу...